

**DEN DANSKE DOMMERFORENINGS
ÅRSBERETNING
1987-88**

1988

DEN DANSKE DOMMERFORENINGS ÅRSBERETNING 1987/88

INDHOLD

Bestyrelsen	3
Årsmødet 1987	4
Fagforeningsspørgsmål	5
Faglige spørgsmål	7
Kommunikation til medlemmerne	22
Relationer til udlandet	23
Foreningens repræsentation i organisationer og udvalg mv. ..	25
Personalia	26
Medlemstal	28
Regnskab	29
Fonde	30

Redaktionen sluttet 1. august 1988

Bestyrelsen

På generalforsamlingen den 9. oktober 1987 meddelte Ebbe Nielsen, Hans Ringberg og Hans Peter Rosenmeier, at de ikke ønskede genvalg. I stedet blev valgt Peer Lorenzen, Vestre Landsret, Niels Kirk-Sørensen, Fjerritslev, og Claus Larsen, Frederiksberg. Endvidere blev Arne Lyngesen, Københavns byret, valgt.

Formanden og den øvrige bestyrelse blev genvalgt.

Bestyrelsen består herefter af:

Otto Warring, Retten i Roskilde (formand),

Mogens Beier, Retten i Århus,

Hans Kardel, Højesteret,

Niels Kirk-Sørensen, Retten i Fjerritslev,

Claus Larsen, Retten på Frederiksberg,

Peer Lorenzen, Vestre Landsret,

Arne Lyngesen, Københavns byret, (kasserer),

Vagn Rasmussen, Østre Landsret, (næstformand),

Lars Ryhave, Retten i Nyborg, (sekretær).

Der har siden udsendelsen af forrige årsberetning været afholdt 11 bestyrelsesmøder.

Årsmødet 1987

På årsmødet, der afholdtes den 9.-10. oktober på Munkebjerg ved Vejle, var der gruppedrøftelser om følgende emner:

1. Retshjælpsudvalgets betænkning - nr. 1113/1987 - om advokatretshjælp, fri proces og retshjælpsforsikring m.v.
(Indleder: Afdelingschef Michael Christiansen).
2. Mangler ved fast ejendom.
(Indleder: Hans Rosenmeier).
3. Straffelovsrådets betænkning - nr. 1099/1987 - om straffesanktioner og prøveløsladelse.
(Indleder: Professor Knud Waaben).
4. Betænkning - nr. 1115/1987 - om dommerfuldmægtiges uddannelse og efteruddannelse af dommere.
(Indleder: Kurt Haulrig).

Endvidere var der foredrag ved lektor Eva Smith over emnet: »Vidnebeviset«.

Fagforeningsmæssige emner

1. Puljeforhandlingerne 1987/88.

Som et led i forhandlingsresultatet pr. 1. april 1987 afsattes indenfor AC's område puljer til gennemførelse af specielle krav, herunder omklassificeringer. Dommerforeningen har i forening med de øvrige grupper indenfor tjenestemandsforsikringssektoren fremsat forslag til gruppevis omklassificeringer og til tillægsforbedringer. I årsberetningen 1986-87 s. 7 er der redegjort herfor. Forslagene er af AC fremsat overfor Finansministeriet. Finansministeriet har forelagt disse for Justitsministeriet, der har udtalt sig positivt om de stillede forslag. De videre forhandlinger mellem AC og Finansministeriet er indledt, men blev forsinket på grund af udskrivelsen af valget i maj 1988. Som følge heraf foreligger der ved redaktionens slutning ikke fra Finansministeriets side nogen endelig stillingtagen til de af Dommerforeningen stillede forslag til omklassificeringer og tillægsforbedringer.

2. Aftaleforhandlingerne pr. 1. april 1989.

Efter regeringens tilkendegivelser må det påregnes, at pensionsspørgsmål vil blive et centralt emne under de kommende aftaleforhandlinger. I forståelse med arbejdsmarkedets parter har regeringen nedsat et arbejdsmarkedspensionsudvalg. Udvalgets opgave er bl.a. at beskrive de eksisterende pensionsordninger og eventuelt foreslå nye. Udvalgets redegørelse forventes at foreligge i begyndelsen af efteråret 1988. Som et resultat af udvalgets undersøgelser foreligger en redegørelse om tjenestemændenes pensionsystem. Det fremgår af denne redegørelse bl.a., at tjenestemænd i statens højeste lønrammer oppebærer en pension, der efter 37 års optjeningsperiode kun udgør ca. halvdelen af slutlønnen. Dom-

merforeningen, der igennem tjenestemandsföreningen har deltaget i formuleringen af Danmarks Jurist- og Økonomforbunds krav til aftaleforhandlingerne, har på denne baggrund tilsluttet sig følgende forslag til forbedring af tjenestemandspensionen: Pensionen skal beregnes af bruttolønnen - ikke af skalalønnen. Forhøjelse af den procentsats (p.t. 1,2 pr. optjeningsår), der anvendes ved pensionberegningen. Afskaffelse af »loftet« for den samlede pension, hvilket loft i dag begrænser pensionen vedrørende lønramme 40.

Udover de nævnte særlige krav vedrørende tjenestemandspensionsreglerne har tjenestemandsföreningen stillet krav til de kommende aftaleforhandlinger om bl.a. følgende forhold: Generel forhøjelse af skalaløn og tillæg. Inddækning af lønefterslæb i forhold til lønudviklingen på det private arbejdsmarked. Puljer til omklassificeringer, opretning af skævheder m.m., forbedrede regler for vederlæggelse af merarbejde.

Tjenestemandsföreningens krav er af DJØF i maj 1988 videregivet til AC. AC's gennemgang af de krav, der er stillet af underorganisationerne, forventes afsluttet i oktober 1988. I november 1988 afleverer AC de samlede krav til forhandlingsorganet for samtlige statstjenestemænd, TFU. I slutningen af december 1988 udveksler TFU og Finansministeriet krav til aftalefornyelsen pr. 1. april 1989, hvorefter forhandlingerne herom kan påbegyndes.

Faglige spørgsmål

Betænkning nr. 1115/87 om dommerfuldmægtiges uddannelse og efteruddannelse af dommere

Justitsministeriet har hørt Dommerforeningen om den nævnte betænkning. M.h.t. dommerfuldmægtiges uddannelse foreslås det, at den skal foregå, dels ved byretterne, dels ved landsretterne. Byretsuddannelsen foreslås systematiseret og etableret som en 4-årig grunduddannelse knyttet til de store kollegiale byretter og byretter med administrationsordning. Udvalget lægger vægt på, at grunduddannelsen bliver ensartet for alle fuldmægtige, at praksis og teori i videst muligt omfang integreres og at ansvaret for uddannelsen på de enkelte uddannelsessteder samles hos een person. Den teoretiske uddannelse tænkes at bestå i en række kursus i hvert af uddannelsesårene. I første år skulle fuldmægtigene modtage kursus i tinglysning, fogedret og notarialforretninger, i andet år i skifteret, i tredje år i regnskab og i 4. år i forskellige discipliner inden for nabofagområder. Efter grunduddannelsen må fuldmægtigene påregne forflyttelse, dels for at frigøre uddannelsesstillingen, dels for at sikre besættelsen af fuldmægtigstillinger i andre retskredse. Uddannelsen i landsretterne foreslås at have en varighed på 18 måneder og skal bestå af, dels i en teoretisk uddannelse, dels uddannelse i domsskrivning, bl.a. ved konstitution som landsdommer. I landsretsuddannelsen indgår på samme måde som i byretsuddannelsen en bedømmelse af fuldmægtigenes kvalifikationer.

Med hensyn til efteruddannelse af dommere foreslås der specielt afholdelse af regionale endagskursus, der i vid udstrækning kan være fælles for dommere, fuldmægtige og retsassessorer. Til styring af efteruddannelsesplanerne og det teoretiske element i

dommerfuldmægtigenes uddannelse forslås nedsat et udvalg, hvor Justitsministeriet, Dommerforeningen og Dommerfuldmægtigforeningen er ligeligt repræsenteret, samt at udvalget bistås af en undervisningskonsulent.

Betænkningen var genstand for en gruppedrøftelse på årsmødet i oktober 1987, og de her fremsatte bemærkninger er indgået i bestyrelsens overvejelser ved besvarelse af høringen.

I sit svar tiltrådte bestyrelsen udvalgets forslag med hensyn til grunduddannelsen og anbefalede den iværksat snarest muligt. De ressourcemæssige problemer, der måtte opstå i forbindelse med den praktiske uddannelse og andre problemer med hensyn til gennemførelsen af uddannelsen, fandt man burde løses ved forhandling med uddannelsesstederne, efterhånden som ordningen blev iværksat. Bestyrelsen pegede på de problemer, der kan opstå med hensyn til at få placeret fuldmægtige ved embeder, der ligger langt fra uddannelsesstederne, jfr. også betænkningen side 74, og understregede vigtigheden af, at dette problem følges nøje. Bestyrelsen fremhævede, at man anser det for overordentligt vigtigt, at den teoretiske uddannelse gennemføres, men at den først bør finde sted efter mindst 1 års uddannelse, således at fuldmægtigene kan sætte undervisningen i relation til praktiske erfaringer. Man udtalte endvidere, at det ville være ønskeligt, at fuldmægtige, der endnu ikke havde været ansat i 4-5 år, søges indplaceret i den systematiske uddannelse, ligesom de og andre lidt ældre fuldmægtige får mulighed for at deltage i den teoretiske uddannelse. Bestyrelsen havde ikke bemærkninger til, at landsretsuddannelse får en varighed af 18 måneder, men fandt ikke at burde udtale sig om uddannelsens nærmere tilrettelæggelse. Man fandt det dog ønskeligt, at uddannelsen såvidt muligt blev ensartet ved de to landsretter. Endelig anbefalede bestyrelsen udvalgets forslag vedr. efteruddannelsen og anbefalede den iværksat snarest muligt.

Dommerforeningens udtalelse blev hurtigt fulgt op af Justitsministeriet ved afholdelse af et møde med ledere fra uddannelsesstederne. Endvidere er uddannelsesudvalget blevet nedsat med retspræsident Haulrig som formand. Endelig er der oprettet en retsassessorstilling som undervisningskonsulent og stillingen er besat.

Afsluttende udtalelse vedrørende udformningen af en ny lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien (betænkning nr. 1068/86)

I Dommerforeningens Årsberetning 1986-87, side 9, er nævnt Dommerforeningens udtalelse vedrørende »Principbetænkning om tvang i psykiatrien«.

Udvalget vedrørende sindslidendes retsstilling har herefter afgivet »Afsluttende udtalelse vedrørende udformningen af en ny lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien« (betænkning nr. 1109/87). Justitsministeriet har hørt Dommerforeningen om denne betænkning.

I betænkningens udkast til lov om frihedsberøvelse og anden tvang i psykiatrien er Dommerforeningens bemærkninger om formandskabet for det lokale patientklagenævn taget til følge, idet det i udkastets § 35 bestemmes, at formanden og næstformændene skal være dommere. Ligeledes er forslaget om, at der ved den efterfølgende domstolsprøvelse skal medvirke sagkyndige medlemmer, udgået. Forslaget om frister for domstolenes behandling af sagerne er derimod gentaget.

Bestyrelsen udtalte, at foreningen ikke har bemærkninger til udvalgets forslag, dog at man fandt, at frister for domstolenes behandling var unødvendige.

Justitsministeren har i efteråret 1987 fremsat lovforslag uden regler om lokale patientklagenævn, idet klager indbringes for Sundhedsvæsenets Patientklagenævn, jfr. lov om sundhedsvæsenets centralstyrelse. Frister for domstolenes behandling er ikke med i lovforslaget eller berørt i bemærkningerne. Lovforslaget bortfaldt ved udskrivningen af valg i foråret.

Betænkning (nr. 1113/87) om advokatretshjælp, fri proces og retshjælpsforsikring m.v.

Justitsministeriet har hørt Dommerforeningen om den nævnte betænkning. Af interesse for domstolene er først og fremmest betænkningens udkast til ændring af retsplejelovens regler om fri proces. Som et nyt stykke i § 330 foreslås det, at en bevilgning til fri proces alene omfatter de omkostninger ved sagen, der ikke er dækket af en retshjælpsforsikring eller en anden forsikring. En eventuel retshjælpsforsikring gøres altså principal

i forhold til fri proces. En væsentlig ændring er en tilføjelse til § 332 om betydningen af fri proces, idet det foreslås, at fri proces også medfører fritagelse for at erstatte modparten sagens omkostninger. Endvidere foreslås en ændring af § 449 om beskikkelse af advokat for sagsøgte og appelindstævnte i ægte-skabssager m.v., således at denne beskikkelse normalt også er betinget af, at parten opfylder de økonomiske betingelser for opnåelse af fri proces.

Bestyrelsen udtalte, at man ikke havde bemærkninger til udvalgets forslag.

Justitsministeren fremsatte lovforslag i overensstemmelse med udvalgets udkast. Med enkelte ændringer er loven gennemført ved lov nr. 420 af 13. juli 1988. Loven træder i kraft den 15. august 1988. Justitsministeriet har den 30. juni og den 14. juli 1988 udsendt cirkulærskrivelser om loven.

Centralisering af lodtrækninger

Justitsministeriet har hørt Dommerforeningen om et forslag til centralisering af lodtrækninger ved retterne i Aalborg, Århus og Odense samt Københavns byret, der alle har det fornødne EDB-udstyr.

Bestyrelsen har tiltrådt forslaget og foreslået den fremgangsmåde, at den, der ønsker lodtrækning foretaget, på sædvanlig måde henvender sig til det lokale notarialkontor. Såfremt rekvi-
renten ikke fremsætter begæring om at overvære lodtrækningen med tilkaldelse af presse m.v. ved embedet, fremsendes trækningen til et af de fire embeder, der er nævnt i forslaget. Vedkommende embede må så ved brug af det udarbejdede program foretage lodtrækningen og tilbagesende materialet til det rekvirerende embede, som foretager opkrævning af gebyr m.v. over for rekvirenten.

Beregning af fogedgebyr ved udlægsrekvisitioner på grundlag af pantebreve, gældsbreve m.v.

I Dommerforeningens Årsberetning 1978-79 er på side 17 omtalt en sag om beregning af retsafgift ved begæring om udlæg på grundlag af pantebreve. For at opnå ensartethed anbefales

det, at inkassoomkostningerne indgår i det beløb, hvoraf retsafgiften beregnes.

På baggrund af en konkret henvendelse er Dommerforeningen imidlertid blevet bekendt med, at flere fogedretter har opretholdt en tidligere praksis eller ændret praksis således, at der alene beregnes fogedgebyr af den krævede hovedstol og de i begæringen nævnte renter, medens inkassosalæret holdes uden for beregningsgrundlaget.

Spørgsmålet om en ensartet praksis ved landets fogedretter er i de forløbne år blevet mere aktuel efter, at en del advokater anvender EDB til behandlingen af de inkassosager, hvor inkassosalæret fastsættes af fogedretten. EDB-programmerne er oftest udformet således, at inkassosalæret ikke indgår i det beløb, hvoraf der skal beregnes fogedgebyr, og i de tilfælde, hvor et embede følger den praksis at lade inkassoomkostningerne indgå i beregningsgrundlaget, medfører dette, at advokaten skal efter-sende et beløb på 10 eller 20 kr. til vedkommende fogedret.

Spørgsmålet har været behandlet i Dommerforeningens arbejds-gruppe vedrørende praktiske processpørgsmål, der i februar 1988 udsendte en skrivelse, hvori det udtaltes, at spørgsmålet er et judicielt spørgsmål, men at man, henset til den praksis der anvendes ved en meget stor del af landets fogedretter, henstillede, at der alene beregnes fogedgebyr af hovedstol og renter, men minus beregnede inkassoomkostninger, da disse reelt først tilkendes under forretningen.

Arealfejl i tingbøgerne

I forbindelse med Matrikeldirektoratets overgang til EDB er direktoratets matrikeloplysninger samkørt med de tilsvarende oplysninger i det fælleskommunale ejendomsstamregister (ESR). Det er herved konstateret, at der i ESR er adskillige fejl vedrørende ejendommenes arealer. Fejlene stammer fra de areallister, der udsendtes til kommuner og tinglysningskontorer i slutningen af 1960'erne. Det må derfor formodes, at tilsvarende fejl findes i tingbøgernes angivelse af ejendommenes arealer. Matrikeldirektoratet har anmodet Justitsministeriet om at medvirke til en landsomfattende rettelse af de formodede arealfejl.

Foreningen har tilkendegivet overfor ministeriet, at eventuelle

arealfejl bør rettes. Foreningen har samtidig foreslået, at der, forinden en landsomfattende berigtigelse finder sted, iværksættes et forsøg ved repræsentative retskredse med henblik på at afklare, i hvilket omfang fejlene optræder, hvor store de enkelte fejl er, samt hvorledes rettelsesproceduren lettest tilrettelægges, herunder spørgsmålet om underretning af ejere og/eller rettighedshavere. Under medvirken af Matrikeldirektoratet, kommune og tinglysningskontor afvikles for tiden et sådant forsøg i Vejle.

Betænkning nr. 1099/87 om strafferammer og prøveløsladelse (delbetænkning I om sanktionsspørgsmål) afgivet af Straffelovrådet

Justitsministeriet har i september 1987 hørt Dommerforeningen om nævnte betænkning der er inddelt i et hovedafsnit (1. del) om revision af strafferammer og et hovedafsnit (2. del) om prøveløsladelse. Betænkningens 1. del indeholder, dels forslag vedrørende almindelig spørgsmål om strafferammerne (herunder vedrørende strafarten fængsel på livstid) samt om hæftestrafrens afskaffelse, dels en lang række forslag til ændring af strafferammerne i specielle delikter. Betænkningens 2. del om prøveløsladelse indeholder bl.a. forslag fra et flertal i rådet på 4 medlemmer om - med forskellige ændringer - at bevare en ordning med regelmæssigt indtrædende prøveløsladelse i uformindsket omfang, og forslag fra et mindretal på 3 medlemmer, der går ind for en kraftig beskæring af området for prøveløsladelse.

Betænkningen blev drøftet på et møde mellem Dommerforeningens bestyrelse og præsidenterne for Højesteret, Østre og Vestre Landsret, samt byretterne i København, Odense, Aalborg og Århus, og der blev på mødet opnået enighed om at afgive en fælles udtalelse.

Vedrørende betænkningens 1. del tiltrædes det i udtalelsen, at hæftestrafren, som foreslået af et enigt Straffelovråd, afskaffes. Hvad angår spørgsmålet om afskaffelse af straffen fængsel på livstid tilslutter bestyrelsen og præsidenterne sig et forslag fra rådets flertal (5 medlemmer) om at bevare livstidsstraffen, dog således at stillingtagen til eventuel prøveløsladelse efter forløbet af et vist åremål gøres obligatorisk. Bestyrelsen og præsidenterne har ikke fundet at burde udtale sig om længden af dette åre-

mål, men tilslutter sig mindretallets opfattelse, hvorefter afgørelsen om eventuel prøveløsladelse bør træffes af justitsministeren med adgang til efterfølgende domstolsprøvelse. Udover at anbefale forslagene til ændret affattelse af voldsbestemmelserne, finder hverken bestyrelsen eller præsidenterne at burde fremsætte bemærkninger til de øvrige forslag i betænkningens 1. del. Der peges dog på behovet for i forbindelse med en eventuel nedsettelse af strafferammerne at tage stilling til konsekvenserne for adgangen til varetægtsfængsling m.v., således at anvendelsesområdet for reglerne herom ikke ændres utilsigtet.

Vedrørende spørgsmålet om prøveløsladelse tilslutter bestyrelsen og præsidenterne sig forslaget fra Straffelovrådets flertal om at opretholde den gældende ordning med regelmæssigt indtrædende prøveløsladelse. Der henvises herved i udtalelsen navnlig til flg.:

»Spørgsmålet om udformningen af reglerne om prøveløsladelse har tidligere i forbindelse med Straffelovrådets arbejde været forelagt blandt andet Dommerforeningen og en del af præsidenterne til udtalelse. I en skrivelse af 19. januar 1979 tilsluttede foreningen sig således et forslag om at afskaffe prøveløsladelse som hovedregel. Det er imidlertid væsentligt at fremhæve, dels at denne udtalelse blev afgivet som reaktion på et forslag om at gennemføre strafafkortning ved udvidet anvendelse af prøveløsladelse, dels at udtalelsen byggede på en forudsætning om, at det med rimelig grad af sikkerhed er muligt for domstolene at gennemføre en almindelig sækning af strafudmålingsniveauet i nærmere bestemt omfang.

I sidstnævnte henseende bevirker de erfaringer, der er gjort i forbindelse med den ved lov nr. 239 af 1. juni 1982 tilsigtede sækning af strafniveauet for berigelseskriminalitet, imidlertid, at denne forudsætning ikke uden videre kan anses for realistisk...«

Bestyrelsen og præsidenterne har endelig i udtalelsen givet udtryk for, at spørgsmålet om prøveløsladelsesordningens nærmere udformning (obligatorisk ctr. fakultativ prøveløsladelse) ikke findes egnet til stillingtagen på nuværende tidspunkt, men bør afvente det videre arbejde i Straffelovrådet.

Bestemmelsen er i bemærkningerne begrundet med, at en del skattesager skyldes uenighed om værdiansættelse af aktiver, og at syn og skøn kan effektivisere sagsbehandlingen, virke procesbesparende og forbedre skattemyndighedernes afgørelsesgrundlag. I udtalelser fra de retspræsidenter, der ligeledes blev hørt om forslaget, er bl.a. anført *at* værnetinget bør præciseres for så vidt angår begæringer om syn og skøn vedrørende løsøre og immaterielle forhold, *at* det bør klargøres, hvilken skattemyndighed skønsrekvirenten skal indvarsle, *at* det bør overvejes at indføre hjemmel til, at skatteyderen kan få tilkendt sagsomkostninger, såfremt det afholdte syn og skøn fører til, at skatteyderen får medhold, *at* det kan give anledning til tvivl, om også det offentlige skal kunne begære syn og skøn, og *at* spørgsmålet om betaling af retsafgift bør præciseres.

Dommerforeningen henholdt sig til de udtalelser, der er afgivet af retspræsidenterne.

Forslaget bortfaldt ved udskrivning af folketingsvalg.

Bekendtgørelse om vederlag og rejsegodtgørelse til voldgiftsmænd og sagkyndige medlemmer af husdyrvoldgiftsretterne

Justitsministeriet har hørt Dommerforeningen om et udkast til bekendtgørelse om nævnte forhold, der skal afløse bekendtgørelse nr. 346 af 24. juni 1976. Udkastet går ud på at forhøje vederlæggelsen af voldgiftsmændene og de sagkyndige medlemmer, således at den kommer til at svare til vederlæggelsen af domsmænd og nævninger, der blev forhøjet pr. 1. december 1987.

Dommerforeningen havde ikke bemærkninger hertil. På den givne foranledning henledte man dog - med henvisning til forningens skrivelser af 8. januar 1981 og 13. juni 1984 - påny opmærksomheden på det urimelige i, at udgifterne efter husdyrvoldgiftslovens § 5, stk. 7, og stk. 8, afholdes af parterne, og ikke af det offentlige i lighed med, hvad der er tilfældet med udgifterne til læge boligretsmedlemmer og andre sagkyndige dommere.

Salærtakster m.v.

a. Borgerlige sager.

På et almindeligt advokatmøde den 22. maj 1987 vedtog Advokatsamfundet vejledende regler for salærberegninger for en række centrale og typiske advokatydelse. Taksterne blev straks efter vedtagelsen anmeldt over for Monopoltilsynet og har herefter været genstand for forhandlinger mellem Advokatrådet og Monopoltilsynet. Der havde ikke været drøftelser med domstolene forud for vedtagelsen af taksterne, der navnlig for så vidt angår sager af mindre værdi er udtryk for meget betydelige forhøjelser i forhold til de vejledende takster for sagsomkostninger i borgerlige sager, der senest i maj 1984 blev udsendt af præsidenterne for de to landsretter.

I en cirkulærskrivelse af 26. juni 1987 til byretterne meddelte landsretspræsidenterne, at landsretterne endnu ikke havde taget stilling til, om de nævnte salærtakster burde medføre ændringer i de vejledende takster for sagsomkostninger i borgerlige sager, og at meddelelse herom senere ville fremkomme. Anvendelsen af Advokatrådets salærtakster har herefter været genstand for drøftelser i domstolene, bl.a. på et fællesmøde i september 1987 mellem de to landsretter og i forskellige nedsatte arbejdsgrupper. Dommerforeningens bestyrelse har i denne forbindelse været repræsenteret i et samarbejde med Dommerfuldmægtigforeningen og Københavns byrets skifteafdeling specielt om salærtaksterne for dødsbobehandling.

Da forhandlingerne mellem Advokatrådet og Monopoltilsynet trak ud og efter det oplyste kan blive langvarige, blev det på plenarmøder i begge landsretter i februar 1988 besluttet med virkning fra 1. marts 1988 at lade de nye salærtakster danne grundlag for fastsættelse af sagsomkostninger. Landsretspræsidenterne har herefter i februar 1988 udsendt vejledende takster for sagsomkostninger i borgerlige sager (inkasso- og procedure-sager) i overensstemmelse hermed, og i tilslutning hertil har Dommerforeningen den 18. februar 1988 udsendt vejledende retningslinier til skifteretterne om anvendelse af de nye salærtakster i forbindelse med dødsbobehandling. Det er i såvel rets- præsidenternes som foreningens skrivelse anført, at der på baggrund af de uafsluttede forhandlinger mellem Advokatrådet og

Monopoltilsynet ikke er foretaget nogen nærmere efterprøvelse af taksterne, og at der efter udfaldet af de nævnte forhandlinger kan blive tale om påny at ændre taksterne. Dommerforeningen har endvidere med skrivelse af 20. maj 1988 sendt foreningens medlemmer tabeller over mødesalærer og inkassosalærer, der anvendes i Københavns fogedret på baggrund af Advokatsamfundets ændrede salærtakster. Bestyrelsen har i skrivelsen bl.a. understreget det ønskelige i, at salærfastsættelsen sker efter ensartede regler over hele landet, og foreslået de fremsendte tabeller anvendt som vejledende indtil videre.

b. Salærer til beskikkede forsvarere i straffesager og advokater i ægteskabssager.

Repræsentanter for bestyrelsen har i beretningsåret deltaget i drøftelser med repræsentanter for Advokatrådet og Justitsministeriet samt præsidenterne for Højesteret, landsretterne og Københavns byret om taksterne for salærer til beskikkede advokater i straffe- og ægteskabssager.

Advokatrådet havde påny ønsket ændrede regler for salærberegningen og generelt en væsentlig forhøjelse af de hidtidige takster. Efter drøftelserne blev der fundet grundlag for at revidere de vejledende takster for salærer til forsvarere og advokater i ægteskabssager med udgangspunkt i en timeløn, hvorimod man ikke kunne tilslutte sig en af Advokatrådet fremlagt omkostningsmodel.

I cirkulærskrivelse af 6. juni 1988 til samtlige byretter har landsretspræsidenterne herefter orienteret om landsretternes nye, vejledende salærtakster, og foreningen har den 27. juni 1988 til medlemmerne udsendt de vejledende takster m.m., der følges af Københavns byret.

Betænkning nr. 1130/88 om retternes saglige kompetence i civile sager.

Justitsministeriet har anmodet om en udtalelse om Retsplejerådets betænkning om retternes saglige kompetence i civile sager. Bestyrelsen har i en skrivelse af 15. august 1988 udtalt:

»Dommerforeningen har ikke bemærkninger til Retsplejerådets forslag om, at alle borgerlige sager som udgangspunkt anlægges ved byret. Allerede under den gældende værdigrænse på 200.000

kr. anlægges langt den overvejende del af de borgerlige sager ved byret, og forslaget om sager med værdi over 500.000 kr. må - som rådet selv er inde på, jfr. betænkningen side 45 - forventes at indebære, at disse sager i stor udstrækning vil blive anlagt ved landsret. Det må henstå som usikkert, i hvilket omfang henvisningsreglen vil blive anvendt, også for så vidt angår sager af værdi mellem 200.000 kr. og 500.000 kr., jfr. herved betænkningen side 66.

Det er Dommerforeningens opfattelse, at forslaget ikke vil indebære en endelig løsning af den borgerlige retsplejes struktur, idet man i løbet af en kortere årrække må forvente, at spørgsmålet om forholdet mellem by- og landsret påny må tages under overvejelse.

I Justitsministeriets kommissorium af 7. maj 1986 er det fremhævet, at der uanset tidligere delrevisioner »...er behov for en mere samlet gennemgang og vurdering af domstolssystemets opbygning i civile sager«, og som et hovedsynspunkt er blandt andet anført, »... at den kollegiale afgørelsesform ved landsretterne og Højesteret bør forbeholdes sager, som giver anledning til særligt vanskelige spørgsmål, først og fremmest principielle retsspørgsmål.« På denne baggrund havde Dommerforeningen forventet, at kompetenceafgrænsningen mellem by- og landsretterne i borgerlige sager var blevet gjort til genstand for indgående overvejelser med henblik på at tilvejebringe en varig og mere sikker løsning, end henvisningsreglen giver, navnlig med udgangspunkt i sagernes art og således, at en værdigrænse kun skulle være af subsidiær karakter med hensyn til den restgruppe af sager, der altid vil være.

Dommerforeningen har forståelse for, at det er nødvendigt at afhjælpe landsretternes ressourceproblemer, men skal samtidig understrege, at der ikke herved må skabes tilsvarende problemer for byretterne. Dommerforeningen finder, at landsretternes ressourceproblemer ikke bør være udgangspunktet for strukturovervejelserne på længere sigt, og er som nævnt af den opfattelse, at forslaget, bortset fra en midlertidig sagsantalsmæssig fordeling, ikke løser det primære problem, at sikre at de sager - og kun de sager -, der bør afgøres af landsretterne med fri ankeadgang til Højesteret, anlægges ved landsretterne.

Konkluderende skal man herefter udtale, at Dommerforeningen

kort oversigt samt fremsættes nogle almindelige bemærkninger. Skærmskriverprojektet ventes afsluttet i løbet af efteråret. Indførelse af teknologi ved Københavns byret, Højesteret og retten i Roskilde er delvis gennemført. En teknologisering af Østre Landsret ventes begyndt i nær fremtid. Endvidere foregår der forsøg ved retten i Brøndbyerne og enkelte andre steder.

Der verserer desuden et særligt prøveprojekt ved retten i Brøndbyerne med hensyn til teknologisering af tinglysningsfunktionerne. Erfaringerne ventes opgjort i løbet af 1989, således at der derefter skal tages stilling til, om teknologisering af alle tinglysningskontorer skal gennemføres. For så vidt angår rettigheder over løsøre vil der formentlig i første omgang blive gennemført et centralt registreringssystem i domstolsregi.

Et af de næste skridt med hensyn til indførelse af teknologi vil blive opstilling af PC'ere (micro-datamater) i alle fogedretter. Dette kan tænkes gennemført i løbet af 1989-90.

Der er iværksat en udskiftningsplan for nogle af de ældre tekstbehandlingsanlæg, som er opstillet i visse retter, da der er rejst spørgsmål om for kraftig stråling fra disse anlæg. Udskiftningen vil blive søgt gennemført inden udgangen af 1989. Nogle resterende anlæg, som ikke har så kraftig stråling, vil blive søgt stråledæmpet.

Formentlig i løbet af efteråret 1988 vil der blive indledt overvejelser om teknologisering af justitsministeriets administration af domstolene. Dommerforeningen vil blive inddraget i disse overvejelser.

De seneste spareforanstaltninger vil i nogen grad forsinke indførelsen af teknolgi. Det er vanskeligt nu at overse, om denne forsinkelse kun er midlertidig, eller om der vil blive tale om en almindelig nedsættelse af tempoet.

Der er indtil nu ikke sket teknologisering af juristers arbejde i nævneværdigt omfang. Der kan imidlertid spores et stadigt voksende ønske hos både dommerfuldmægtige og dommere om selv at få adgang til brug af den nye teknologi. Der er her tale om et principielt spørgsmål, hvis løsning forudsætter ændring af faggrænser og dermed forhandling med forskellige andre organisationer m.m. Dommerforeningen vil i løbet af efteråret tage disse spørgsmål op og samtidig overveje spørgsmålet om en almindelig teknologipolitik for foreningen.

Dommerforeningens informationsudvalg

Udvalget består af Ole Agersnap, Holger Kallehauge og Mogens Beier.

I 1987/88 er der udsendt:

1. Praksis i sager om fængsling i medfør af retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 2 - ved Ulla Rubinstein og Eskild Jensen.
2. Domme om større nuancering af strafudmåling i voldssager - ved Ole Nicolaisen.

I den nærmeste fremtid forventes udsendt oversigt over strafudmåling i spiritussager m.v. i 4.-gangs tilfælde og derover - ved Jens Morving og Peer Lorenzen.

Kontaktudvalget

Arne Lyngesen og Lars Ryhave har i årets løb holdt møder med repræsentanter for de øvrige foreninger, der repræsenterer personale ved domstolene. Kontaktudvalgets opgave er at orientere hinanden om, hvilke problemer man slås med, for så vidt muligt i tide at kunne støtte rimelige krav fra andre personalegrupper, eller få baggrunden og dermed forståelsen for, at krav opstår. Møderne er foregået i en afslappet atmosfære, men modstridende interesser har betydet, at der har været begrænset mulighed for, at foreningerne har kunnet støtte hinanden. Det er dog værdifuldt, at man gensidigt orienterer hinanden, og Dommerforeningen vil fortsat gå positivt ind i arbejdet, idet alle har interesse i, at vilkårene for de enkelte personalegrupper bliver de bedst mulige.

Andre sager

Ud over de ovenfor omtalte sager har bestyrelsen bl.a. behandlet følgende sager:

Udsendelse af spørgeskema vedrørende sager om mangler ved fast ejendom.

Ændring af den kommunale styrelseslov.

Oprettelse af særlige kontorlederstillinger ved større retter.

Udsendelse af et cirkulære om behandling af unge lovovertrædere.

Udsendelse af sagsakter til boligretsmedlemmer.

Nordisk samarbejdsorgan vedrørende efteruddannelse af dommere.

Endelig har bestyrelsen behandlet en række henvendelser fra medlemmerne.

Kommunikation til medlemmerne Kurser o.l.

Der har i lighed med tidligere år været afholdt regionalmøder for byretsdommere, hvor disse er blevet orienteret om en række af de sager, bestyrelsen har behandlet, og som er omtalt foran. Der har som omtalt i årsberetningen 1986/87 i efteråret 1987 og foråret 1988 været afholdt i alt 3 lederkursus for dommere i Justitsministeriets regi.

Vedrørende den fremtidige efteruddannelse af dommere bemærkes, at Justitsministeriets uddannelsesudvalg har fundet det hensigtsmæssigt, at Dommerforeningen i hver region udpeger en kontaktperson, som vil kunne komme med oplæg til uddannelseskonsulenten. Det er besluttet, at disse opgaver indtil videre varetages af bestyrelsens medlemmer.

Relationer til udlandet

I juli 1987 deltog formanden, Ebbe Nielsen og Hans Peter Rosenmeier i Den Internationale Dommerunions møde i Dublin, Ebbe Nielsen har endvidere deltaget i et opfølgende møde i Østrig i november 1987.

Vagn Rasmussen deltog i den Svenske Dommerforenings årsmøde i Göteborg, og Lars Ryhave i den Finske Dommerforenings årsmøde i Tammerfors.

5 dommere har deltaget i et besøg ved EF-domstolen i Luxembourg.

5 dommere har deltaget i dommerseminariet i Akademie Sankelmark i Syd Slesvig og 2 i Euro-Treff i Kiel.

Derimod har foreningen, bl.a. af finansielle grunde, afstået fra deltagelse i flere seminarer, specialkurser o.lign., arrangeret af udenlandske universiteter eller sammenslutninger af internationalt tilsnit.

Foreningens repræsentation i organisationer og udvalg m.v.

Arne Lyngesen er næstformand i Tjenestemandsföreningen og i forbindelse hermed af forskellige udvalg i DJØF og AC.

Hans Peter Rosenmeier er medlem af Retsplejerådet.

Niels Kirk-Sørensen er medlem af Strafferetsplejeudvalget.

Lars Ryhave er medlem af Justitsministeriets kontaktgruppe vedrørende blanketspørgsmål.

Lars Ryhave er foreningens repræsentant i forfremmelsesnævnet for tjenestemandsansatte kontorfunktionærer ved domstolene.

Otto Warring, Niels Chr. Bitsch og Kurt Haulrig er medlemmer af Hovedsamarbejdsudvalget for domstolene.

Claus Larsen er medlem af bestyrelsen for Dansk Forsorgsselskab.

Ole Agersnap, Holger Kallehauge og Mogens Beier udgør Dommerforeningens Informationsudvalg.

Niels Chr. Bitsch, Vagn Rasmussen, Claus Larsen og Lars Ryhave udgør Dommerforeningens Ressourceudvalg.

Mogens Beier, Claus Larsen og Lars Ryhave udgør arbejdsgruppen vedrørende praktiske processpørgsmål.

Claus Larsen er medlem af bestyrelsen for Det Danske Voldgiftsinstitut.

Hans Peter Rosenmeier er medlem af teknologiudvalget under Hovedsamarbejdsudvalget for domstolene.

Mogens Beier og Lars Ryhave er medlemmer af Justitsministeriets udvalg vedrørende dommerfuldmægtiges uddannelse og efteruddannelse af dommere.

Arne Lyngesen og Lars Ryhave udgør Dommerforeningens kontaktudvalg til Dommerfuldmægtigforeningen, P.D.T. og D.D.P.K.

Knud W. Kofoed er medlem af tinglysningsudvalget og af et udvalg til revision af reglerne om høstpant.

Hans Peter Rosenmeier er medlem af Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende revision af renteloven.

Claus Larsen er medlem af Justitsministeriets kriminalpolitiske forskningsudvalg.

Kristen Iversen er foreningens repræsentant i Det kriminalpræventive Råd.

Jørgen Jochimsen er medlem af Justitsministeriets udvalg vedrørende konkurs.

Arne Lyngesen er medlem af Justitsministeriets projektgruppe vedrørende EDB i tinglysning.

Niels Viltoft er medlem af arveafgiftsudvalget.

Knud Verner Arildsen er medlem af Retsinformationsrådet.

Lars Ryhave er medlem af Justitsministeriets arbejdsgruppe vedrørende annoncering af tvangsauktioner.

Lene Pagter Kristensen er medlem af udvalget til behandling af udlejede grundens stilling i det matrikulære system.

Claus Larsen er medlem af udvalget til overvejelse af domstolens medvirken til hurtige og sikre afgørelser af skattemæssige spørgsmål.

Thorkild Bendsen er medlem af arbejdsgruppen vedrørende revision af regelsættet for eksekutorboer.

Personalia

Nyudnævnelser

Retsassessor Bodil Kristine Wiingaard, dommer i retten på Frederiksberg fra 1. september 1987.

Retsassessor Inger Mikkelsen, dommer i retten i Aalborg fra 1. oktober 1987.

Fuldmægtig i Justitsministeriet Marianne Højgaard Pedersen, dommer i Københavns byret fra 1. oktober 1987.

Retsassessor Birthe Skov, dommer i retten i Roskilde fra 1. december 1987.

Departementchef Jacques Hermann, Forsvarsministeriet, dommer i Højesteret fra 1. marts 1988.

Retsassessor Peter Bruun Sejersen, dommer i retten i Store-Heddinge fra 1. marts 1988.

Fuldmægtig i Justitsministeriet Marianne Madsen, dommer i Københavns byret fra 1. marts 1988.

Retsassessor Eigil Steen Brøns, dommer i retten i Skanderborg fra 1. april 1988.

Retsassessor Hans Esdahl, dommer i retten i Aalborg fra 1. august 1988.

Ændrede udnævnelser

Flemming Jacobsen, dommer i kriminalretten i Gentofte fra 1. december 1987.

Lisbet Wandel, dommer i Østre Landsret fra 1. december 1987.

Poul Lodberg, dommer i Østre Landsret fra 1. juni 1988.

Ebbe Nielsen, præsident ved retten i Århus fra 1. juli 1988.

Marie-Louise Andreasen, dommer i Højesteret fra 1. august 1988.

Afgåede

Hans-Otto Julius Vollmond, Østre Landsret, med udgangen af november måned 1987.

Julius Paulsen, retten i Svendborg Herred, med udgangen af juni måned 1988.

Asbjørn Grathe, retten i Århus, med udgangen af juni måned 1988.

Erik Bruun de Neergaard, retten i Aalborg, med udgangen af juli måned 1988.

Inger Margrethe Pedersen, civilretten i Helsingør, med udgangen af juli måned 1988.

Døde

Kurt Regnar Andersen, dommer.

Svend Aage O. Christensen, dommer.

Elisabeth Franck, kriminaldommer.

Jørgen Gersing, højesteretsdommer.

Carsten Jepsen, dommer.

Sverre Holthe Mondrup, højesteretsdommer.

Thorkild Bo Roepstorff, landsdommer.

Hans Christian Schaumburg, højesteretsdommer.

Eigil Schibbye, dommer.

Jørgen Svendsen, landsdommer.

Erik Westerkjær, landsdommer.

Medlemstal

Medlemmer den 1. august 1988

Højesteret	16
Østre Landsret	46
Vestre Landsret	22
Sø- og Handelsretten	3
Københavns Byret	33
Byretterne udenfor København	148
Færøerne	1
Grønland	1
EF-domstolen	1
	271
Afgæde dommere	104
Samlet medlemstal	375

Årsregnskab 1987/88

Indtægter:		(1986/87)
Kontingenter	108.400,00	108.400,00
Renter	26.626,71	25.163,71
I alt	135.026,71	133.563,71
Udgifter:		
Årsmøde	117.285,73	107.017,53
Bestyrelsen	8.250,90	33.131,42
Årsberetning	8.796,20	9.247,60
Dommerunion, fondsregister m.m. .	3.380,84	2.899,15
Kontorhold og andre udgifter	2.388,62	1.826,03
I alt	140.102,29	154.121,73
Årets resultat	÷ 5.075,58	÷ 20.558,02
Beholdning pr. 1/8 1987		361.401,13
Beholdning pr. 1/8 1988:		
Girokonto	323,14	
Checkkonto	67,97	
SDS-konto	141.493,45	
Informationsudvalgets konto	30.440,99	
Obligationer til pålydende	184.000,00	356.325,55
(Kursværdi: 184.061,50 kr.)		
		÷ 5.075,58

København, den 1. august 1988

Arne Lyngesen

Foranstående regnskab har jeg revideret. Revisionen har ikke givet anledning til bemærkninger. Beholdningernes tilstedeværelse er dokumenteret ved forevisning af kontoudskrifter og depotudskrift.

Gentofte, den 4. august 1988

Kai Bøggild

Fonde

under Den Danske Dommerforening

1. Den Danske Dommerforenings Understøttelsesfond.
Kapital 320.000 kr.
Fonden yder hjælp til foreningens medlemmer og til afdøde medlemmers ægtefæller og børn.
2. Birkedommer H.E. Brendstrup og hustru Anna f. Birks legat til fordel for den danske dommerstand.
Kapital 245.000 kr.
Tildeles afgåede dommere, afgåede eller afdøde dommers gifte døtre (herunder enker, fraskilte og fraseparerede) subsidiært gifte sønner, såfremt sidstnævnte har børn at sørge for.
3. Direktør og fru J.F. Schiblers fond.
Kapital 105.000 kr.
Tildeles enker efter danske dommere.
4. Dommer C.K.C. Poulsen og hustru Inge Poulsen f. Hartnack's legat til fordel for enker og ugifte døtre efter danske underretsdommere.
Kapital 40.000 kr.
5. Birkedommer C.M. Jespersen og hustru Augusta f. Rohdes legat.
Kapital 9.000 kr.
Tildeles underretsdommers enker og ugifte døtre.
6. Mindelegat for dommer Julius Josef Moritz, død den 8. april 1945 i Theresienstadt.
Kapital 4.000 kr.
Tildeles som hjælp ved sygdom eller til rekreation for dommere, enker efter dommere samt dommers ugifte døtre eller søstre.

Legaterne søges ved henvendelse til Den Danske Dommerforening, Kassereren, Domhuset, Nytorv 25, 1450 København K.

De under 1.-3. nævnte fonde er registrerede i Fondsregistret.

På generalforsamlingen den 9. oktober 1987 vedtoges følgende tilføjelse til vedtægterne for Den Danske Dommerforenings Understøttelsesfond (vedtægterne er senest optrykt i årsberetningen for 1973/74):

§ 9.

Fonden har hjemsted i Københavns kommune.

Vedtægtsændringen er tiltrådt af Fondsregistret ved skrivelse af 21. januar 1988.

Fondsbestyrelserne for de under 2.-3. nævnte fonde har den 13. marts 1987 vedtaget tilsvarende tilføjelser til fondenes fundatser. Disse tilføjelser er godkendt af Justitsministeriet ved skrivelse af 15. juni 1987.

Den Danske Dommerforenings Understøttelsesfond er godkendt i henhold til ligningslovens § 8 A.